

แนวปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ผ่อนคลายหลักเกณฑ์การทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ภายใต้โครงการ FX Regulatory Framework ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการผลักดันให้เกิดระบบนิเวศตลาดอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ (New FX Ecosystem) โดยล่าสุดได้ออกประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน ลงวันที่ 18 เมษายน 2565 (ประกาศเจ้าพนักงานฯ) เพื่อผ่อนคลายหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโอนเงินออกนอกประเทศ การซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระให้แก่บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ (Resident)¹ การป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม

เพื่อรองรับการผ่อนคลายหลักเกณฑ์ข้างต้น ธปท. ได้จัดทำ “แนวปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ” (แนวปฏิบัติฯ) ขึ้น เพื่อชักจูงให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเป็นมาตรฐานทางปฏิบัติสำหรับธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) ในการให้บริการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศกับลูกค้า² อนึ่ง ภายใต้แนวปฏิบัติฯ นี้ ธพ. อาจเรียกเอกสารหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้าได้ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การทำธุรกรรมสอดคล้องกับหลักการทำธุรกรรมตามที่ ธปท. กำหนด

แนวปฏิบัติ

แนวปฏิบัติฯ ภายใต้กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินนี้ แบ่งเป็น 4 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1: แนวทางการพิจารณาความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (FX exposure) ของลูกค้า

หมวดที่ 2: แนวทางการทำ Know Your Business (KYB) เพื่อยกเว้นการเรียกเอกสาร

หลักฐานประกอบการทำธุรกรรม

หมวดที่ 3: แนวทางการขาย หรือให้โอนเงินตราต่างประเทศ เพื่อโอนเงินไปต่างประเทศ และการตรวจสอบกรณีที่น่าสงสัยว่าเป็นธุรกรรมที่มีวัตถุประสงค์ใน negative list

หมวดที่ 4: แนวทางการให้บริการธุรกรรมเงินตราต่างประเทศแก่ลูกค้า

หมวดที่ 1 แนวทางการพิจารณาความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (FX exposure) ของลูกค้า

FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนด (ในข้อ 1.4) ของลูกค้า ที่ ธพ. สามารถใช้รองรับการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศทันที (spot) และธุรกรรมเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (hedging) ให้หมายรวมถึง

1.1 การรับหรือจ่ายเงินกับต่างประเทศ เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งต้องไม่ใช่วัตถุประสงค์ที่ต้องยื่นขออนุญาตต่อเจ้าพนักงาน³ (negative list) เช่น

¹ การซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระในประเทศ หมายถึง การซื้อ FX เพื่อชำระให้แก่ Resident หรือการโอน FX ในประเทศโดยผู้ชำระหรือผู้รับชำระไม่มีบัญชี FCD รองรับ (ไม่รวมถึงการโอนระหว่างบัญชี FCD)

² ลูกค้า หมายถึง ลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ (Resident)

³ วัตถุประสงค์ที่ต้องยื่นขออนุญาตต่อเจ้าพนักงาน (negative list) ได้แก่ (1) ซื้อขาย FX/THB และอนุพันธ์เกี่ยวกับ FX/THB กับต่างประเทศ (2) ชำระเงินเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล (3) ชำระค่าทองคำที่ซื้อจากต่างประเทศโดยไม่มีการนำเข้าทองคำมาในประเทศ (4) ส่งเงินที่บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศกู้ยืมกับ Resident หรือ ธพ. ทั้งนี้ ไม่อนุญาตให้ส่งเงินจากการเป็นตัวแทนชำระเงินให้ Money transfer agent ในต่างประเทศหรือตัวแทนรับชำระคืนเงินกู้ให้บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

- (1) ค่าสินค้าบริการ
- (2) เงินลงทุนโดยตรง
- (3) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ
- (4) เงินกู้ยืม

1.2 การรับจ่ายกับ ธพ. เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น

- (1) เงินกู้ยืมสกุลเงินตราต่างประเทศและค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง
- (2) การชำระเงินที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรต่างประเทศ
- (3) การชำระเงินที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

1.3 การรับหรือจ่ายเงินกับ Resident เพื่อชำระหรือรับชำระเงินตราต่างประเทศ

ภายในประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจหรือความจำเป็นของลูกค้านั้นที่มีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศ แต่ต้องไม่ใช่วัตถุประสงค์ใน negative list ทั้งนี้ ภาระดังกล่าวจะกำหนดราคาเป็นเงินตราต่างประเทศหรือเงินบาทก็ได้ เช่น

- (1) ค่าสินค้าหรือบริการ เช่น
 - การซื้อขายสินค้าหรือบริการที่มีการส่งผ่านความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนในห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) ของผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า เช่น วัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ไฟฟ้า
 - การซื้อขายสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีราคาอ้างอิงตามตลาดโลก เช่น น้ำมัน ปิโตรเคมี แร่โลหะ
 - การซื้อขายสินค้าหรือบริการที่มีการตั้งราคาเป็นเงินตราต่างประเทศตามวิธีปฏิบัติสากล เช่น ค่าบริการสนามบิน
 - การซื้อขายสินค้าหรือบริการที่มีธุรกรรมหรือสัญญาเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ เช่น ค่าบริการก่อสร้างหรือซ่อมบำรุงที่ต้องนำเข้าอุปกรณ์หรือใช้ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ เงินเดือนของครูโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย
- (2) บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศที่เปิดในประเทศไทย (บัญชี FCD)⁴
- (3) กรณีอื่น ๆ เช่น
 - การออกตราสารสกุลเงินตราต่างประเทศที่มีการระดมทุนในไทย และจ่ายเงินต้น/ดอกเบี้ยแก่ผู้ลงทุนเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ
 - การลงทุนโดยตรงระหว่าง Resident เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ
 - การจ่ายหรือรับเงินปันผลเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ
 - ธุรกรรมอื่น ๆ ที่ ธพ. พิจารณาจากกระบวนการ KYB แล้วว่ามีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศหรือลูกค้ามีความจำเป็นต้องชำระเป็นเงินตราต่างประเทศ และไม่ใช่วัตถุประสงค์ใน negative list

1.4 ธุรกรรมตามที่กำหนด ได้แก่

- (1) Currency mismatch ของงบการเงิน ที่ต้องการแปลงสกุลเงินที่บันทึกในงบการเงินทั้งหมดหรือบางส่วน (Balance sheet hedge) เช่น

⁴ บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ (บัญชี FCD) ถือเป็น FX exposure ตามที่กำหนด ซึ่งสามารถซื้อ FX forward ฝากเข้าบัญชี FCD ได้ (เพิ่มเติมจากเดิมที่ทำได้เฉพาะกรณีขาย FX forward จากเงินในบัญชี FCD)

- การจัดทำงานการเงินรวมกับบริษัทแม่ในต่างประเทศ (consolidated financial statement)
- การแปลงรายได้หรือรายจ่ายให้สอดคล้องกับสกุลเงินหลักที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัท (functional currency) ตามงบการเงิน

(2) การแปลงหนี้สกุลเงินบาทเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ตัวอย่างการแปลงหนี้สกุลเงินบาทเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ เช่น การทำธุรกรรม Cross currency swap (CCS) แปลงหนี้สกุลเงินบาทเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับรายรับในอนาคต

1.5 ประมาณการของภาระและธุรกรรมตามที่กำหนดข้างต้นที่ไม่ใช่ค่าทองคำ โดยไม่จำกัดระยะเวลาประมาณการ เช่น ประมาณการค่าสินค้าบริการ ประมาณการเงินลงทุนที่บอร์ดนอมิตีแล้วแต่ยังไม่มีเอกสารหลักฐาน

ทั้งนี้ ธพ. ต้องพิจารณาการให้วงเงินธุรกรรมเงินตราต่างประเทศแก่ลูกค้าให้สอดคล้องกับ FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนดด้วย โดยลูกค้าสามารถทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศโดยใช้ FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนดของกิจการในเครือ⁵ ในประเทศมารองรับได้ด้วย

หมวดที่ 2 แนวทางการทำ Know Your Business (KYB) เพื่อยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม⁶ (เอกสารหลักฐาน)

2.1 กระบวนการ Know Your Business (KYB) คือ กระบวนการที่ ธพ. รู้จักและเข้าใจลักษณะธุรกิจของลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ซึ่งต้องสอดคล้องกับ FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนด โดยข้อมูลขั้นต่ำของลูกค้า (minimum requirement) ที่ ธพ. ควรทราบจากกระบวนการ KYB ได้แก่

- (1) ลักษณะหรือประเภทการประกอบธุรกิจ และ
- (2) ภาระหรือความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของลูกค้า

2.2 ตัวอย่าง ลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB

- (1) **ลูกค้ากลุ่มที่มีวงเงิน** ถือเป็นลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB แล้ว เนื่องจาก ธพ. ทราบข้อมูลขั้นต่ำ (minimum requirement) ของลูกค้าจากกระบวนการให้วงเงิน เช่น วงเงินรองรับการทำธุรกรรม FX hedging และวงเงิน trade finance รองรับการทำธุรกรรมของลูกค้าที่มีการทำธุรกรรมกับต่างประเทศ (นำเข้า/ส่งออก)
- (2) **ลูกค้ากลุ่มที่ไม่มีวงเงิน** หมายถึง ลูกค้าที่ไม่มีวงเงินตามข้อ 2.2 (1) แต่ ธพ. รู้จักและเข้าใจลักษณะธุรกิจลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ โดย ธพ. ทราบข้อมูลขั้นต่ำ (minimum requirement) ของลูกค้าตามที่กำหนดในข้อ 2.1 (1) และ 2.1 (2) จากวิธีการต่างๆ เช่น
 - (1) **กรณีลูกค้าเดิม** ธพ. ทราบข้อมูลขั้นต่ำผ่านข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้าในอดีต (track record) อย่างน้อย 1 ปี หรือ

⁵ กิจการในเครือ หมายถึง (1) กิจการแม่ กิจการย่อย และกิจการร่วม ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึงสาขาของกิจการแม่ กิจการย่อย หรือ กิจการร่วมด้วย หรือ (2) กิจการที่มีบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นหรือเป็นเจ้าของตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป เป็นบุคคลเดียวกัน หรือ (3) กิจการที่มีกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทเป็นชุดเดียวกัน

⁶ เอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม หมายถึง เอกสารประกอบการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ และเอกสารแสดงภาระประกอบ underlying

(2) กรณีลูกค้าใหม่ หาก ธพ. มีกระบวนการ KYB ที่ใกล้เคียงกับกลุ่มที่มีวงเงิน และมีการเรียกเอกสารหลักฐานในครั้งแรก ให้ถือว่าลูกค้าดังกล่าวผ่านกระบวนการ KYB แล้ว

2.3 แนวทางการทำธุรกรรมของ ธพ. กับลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB

(1) การรับทำธุรกรรมกับลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB แล้ว

- กรณีวัตถุประสงค์ที่เคยผ่านกระบวนการ KYB: ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน
- กรณีวัตถุประสงค์ใหม่ ที่ไม่ใช่กรณีที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ใน negative list ที่ ธพ. ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม: ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน

อนึ่ง ในกรณีที่ ธพ. เห็นสมควร ธพ. อาจเรียกเอกสารหลักฐานหรือสอบถามลูกค้าเพิ่มเติมได้ตามแต่กรณี เพื่อให้การทำธุรกรรมสอดคล้องกับหลักการทำธุรกรรมตามที่ ธพท. กำหนด

(2) ธพ. ต้องมีการติดตาม ทบทวน ปรับปรุงข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้าที่ตนให้บริการให้เป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการทำธุรกรรม FX ของลูกค้าที่อาจเปลี่ยนแปลงไปภายใต้กระบวนการ KYB

ทั้งนี้ การรับทำธุรกรรมกับลูกค้า ให้ ธพ. พิจารณาจากวัตถุประสงค์การทำธุรกรรมเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ในกรณี ธพ. พบความผิดปกติเกี่ยวกับมูลค่าการทำธุรกรรมของลูกค้า หรือการทำธุรกรรมดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ สามารถสอบถามหรือเรียกเอกสารหลักฐานจากลูกค้าได้เพิ่มเติมตามแต่กรณีที่เห็นสมควร

2.4 การยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม

(1) ในกรณีที่ลูกค้า ธพ. ผ่านกระบวนการ KYB ตามหลักการข้อ 2.1 แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสดงเอกสารหลักฐาน อย่างไรก็ดี สำหรับลูกค้าที่ไม่ผ่านกระบวนการ KYB ที่ทำธุรกรรมตั้งแต่ 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า ต้องแสดงเอกสารหลักฐาน ดังกล่าว

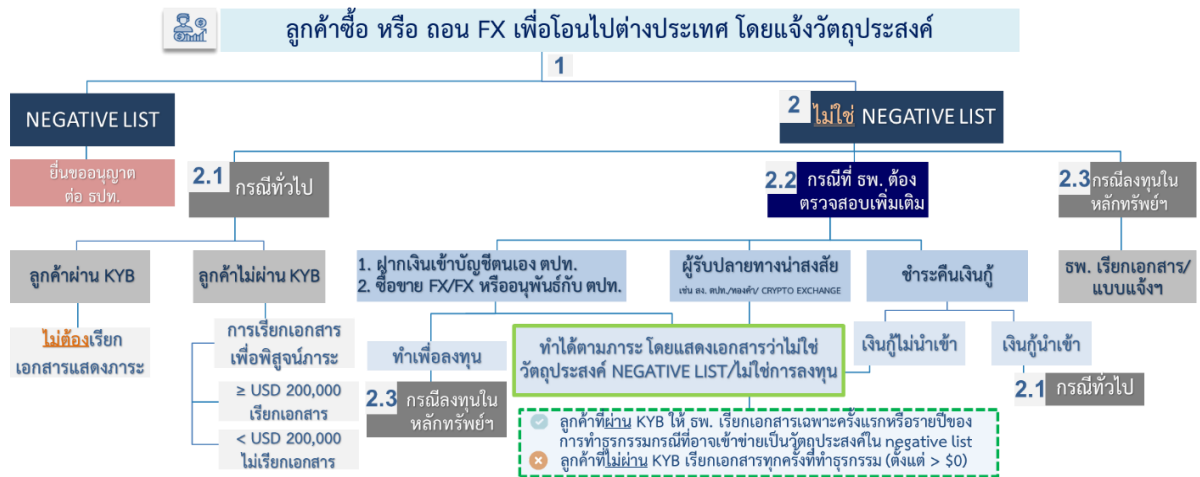
(2) ประเภทธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐาน กรณีลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB ครอบคลุมถึงธุรกรรม⁷ ดังต่อไปนี้

- การบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (FX hedging)
- การซื้อเงินตราต่างประเทศ
- การถอนเงินตราต่างประเทศจากบัญชี FCD
- การฝากเข้าบัญชีเงินบาทของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ (Non-resident baht account)
- การกู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศ
- การยกเว้นการนำเงินได้เงินตราต่างประเทศกลับเข้าประเทศ (repatriation) หรือไม่ขายไม่ฝาก และโอนไปชำระภาระ

⁷ กรณีซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อฝากเข้าบัญชี FCD หรือโอนระหว่างบัญชี FCD เป็นกรณีที่ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน

หมวดที่ 3 แนวทางการขายหรือให้ถอนเงินตราต่างประเทศ เพื่อโอนเงินไปต่างประเทศ และการตรวจสอบกรณีโอนเงินออกที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ใน negative list⁸

เมื่อลูกค้าต้องการซื้อหรือถอนเงินตราต่างประเทศเพื่อโอนไปต่างประเทศ ธพ. ควรมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. เมื่อลูกค้าแจ้งวัตถุประสงค์การทำธุรกรรมแล้ว ให้ ธพ. ดำเนินการดังนี้

1.1 กรณีวัตถุประสงค์ใน negative list ให้ลูกค้ามาขออนุญาตจาก ธพ. ก่อน ธพ. รับทำธุรกรรม

1.2 กรณีวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่ negative list ให้ ธพ. พิจารณาวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมว่าเข้าข่ายกรณี 2.1 กรณีทั่วไป 2.2 กรณีที่ ธพ. ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม หรือ 2.3 กรณีการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ (ตามภาพ) โดย ธพ. ควรมีระบบงานหรือกระบวนการภายในที่เพียงพอในการตรวจสอบ โดยสามารถใช้ดุลยนิจประกอบการพิจารณาตรวจสอบและดำเนินการอย่างดีที่สุด (best effort) เพื่อให้มั่นใจว่าการทำธุรกรรมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2. กรณีที่วัตถุประสงค์การทำธุรกรรมของลูกค้าไม่ใช่ negative list ให้ดำเนินการตามแต่ละกรณี ดังนี้

2.1 กรณีทั่วไป ดำเนินการตามข้อ 2.4 ในหมวดที่ 2

ลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB	ลูกค้าที่ไม่ผ่านกระบวนการ KYB
- ไม่เรียกเอกสารหลักฐาน ทุกจำนวน - การบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (FX hedging) - การซื้อเงินตราต่างประเทศ - การถอนเงินตราต่างประเทศจากบัญชี FCD - การฝากเข้าบัญชีเงินบาทของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ (Non-resident baht account) - การกู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศ - การยกเว้นการนำเงินได้เงินตราต่างประเทศกลับเข้าประเทศ (repatriation) หรือไม่ขายไม่ฝาก และโอนไปชำระภาระ	- น้อยกว่า 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า ไม่เรียกเอกสารหลักฐาน - ตั้งแต่ 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า เรียกเอกสารหลักฐาน

⁸ กรณีการทำธุรกรรมกู้ยืมเงินตราต่างประเทศ หรือฝากเงินบาทเข้าบัญชี Non-resident Baht Account (NRB) เพื่อโอนเงินไปต่างประเทศ ให้นำแนวทางตามหมวดที่ 3 นี้มาปฏิบัติด้วย

2.2 กรณีที่ ธพ. ต้องตรวจสอบเพิ่มเติมก่อนรับทำธุรกรรมกับลูกค้า เพื่อให้มั่นใจว่าไม่ใช่ วัตถุประสงค์ใน negative list

ธพ. ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน เพื่อตรวจสอบเพิ่มเติม⁹ ก่อนรับทำธุรกรรมกับลูกค้า โดย ข้อมูลขั้นต่ำที่ ธพ. ควรตรวจสอบประกอบด้วย 1) การตรวจสอบผู้รับปลายทาง (end beneficiary) ที่น่าสงสัยว่าอาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ใน negative list เช่น crypto exchange บริษัททองคำ สถาบันการเงินในต่างประเทศ และ 2) การตรวจสอบเอกสารหลักฐานว่าไม่ได้เป็นการทำเพื่อวัตถุประสงค์ใน negative list

แนวทางดำเนินการในแต่ละกรณีมีดังนี้

(1) การฝากเข้าบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของต้นในต่างประเทศ ให้ตรวจสอบ ดังนี้

- กรณีเพื่อการลงทุน หรือการลงทุน ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของนิติบุคคลรับอนุญาตกรณีเพื่อการลงทุน ในทุกจำนวน
- กรณีเพื่อชำระภาระหรือรอชำระภาระที่ไม่ใช่เพื่อการลงทุน ให้ ธพ. เรียกเอกสาร หลักฐานแสดงภาระผูกพันที่จะต้องชำระเงินให้แก่บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ เช่น ค่าสินค้าบริการ เพื่อให้มั่นใจว่าไม่ใช่ธุรกรรมที่เป็น negative list และให้ ธพ. รับทำธุรกรรมได้ตามภาระ

(2) การชำระเงินเกี่ยวกับการทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรต่างประเทศหรือชำระ เงินที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรม FX/FX กับต่างประเทศ ให้ตรวจสอบ ดังนี้

- กรณีเพื่อการลงทุน หรือการลงทุน ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของนิติบุคคลรับอนุญาตกรณีเพื่อการลงทุน ในทุกจำนวน
- กรณีที่ไม่ใช่เพื่อการลงทุน
 - กรณีชำระเงินเกี่ยวกับการทำอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรต่างประเทศที่ทำเพื่อ ป้องกันความเสี่ยง (Hedging) ซึ่งไม่รวมอนุพันธ์ที่อ้างอิงราคาทองคำ¹⁰ เช่น ชำระเงินจากป้องกัน ความเสี่ยงราคาสินค้าโภคภัณฑ์กับคู่สัญญาในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานที่แสดงความ เสี่ยงของราคาสินค้าโภคภัณฑ์
 - กรณีชำระเงินเกี่ยวกับการทำธุรกรรม FX/FX กับต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียก เอกสารหลักฐานแสดงว่ามีภาระผูกพันที่ต้องชำระเป็นเงินสกุล FX

(3) การโอนเงินให้แก่ผู้รับเงินปลายทางที่น่าสงสัย (end beneficiary) เช่น บริษัท crypto exchange บริษัททองคำ และสถาบันการเงินในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐาน แสดงภาระผูกพันที่จะต้องชำระเงินให้บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ โดยหากพิจารณาแล้วไม่ใช่การ ทำธุรกรรมเพื่อวัตถุประสงค์ใน negative list และให้ ธพ. รับทำธุรกรรมได้ตามภาระ

(4) การชำระค่านิเงินกู้

- กรณีเงินกู้ไม่นำเข้า การชำระค่านิเงินกู้จากต่างประเทศที่ไม่ได้นำเข้าประเทศ และดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้อง ให้ ธพ. เรียก (1) เอกสารหลักฐานแสดงรายละเอียดการกู้ยืมเงินจาก ต่างประเทศ และ (2) เอกสารหลักฐานการนำเงินไปชำระภาระในต่างประเทศเพื่อยืนยันว่าลูกค้าไม่ได้

⁹ อ้างอิงการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรมการโอนเงินตราต่างประเทศ เผยแพร่โดยสมาคมธนาคารไทย และสมาคม ธนาคารนานาชาติ

¹⁰ อ้างอิงตามข้อ 47/2 ของประกาศเจ้าพนักงานฯ

นำเงินกู้ดังกล่าวไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใน negative list หรือสำเนาแบบคำขอ ยกเว้น/ผ่อนผัน การ จัดให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ (สามารถใช้หลักฐานการรายงาน Export Payment Exemption (EPE) จาก DMS ได้) โดยกรณีชำระดอกเบี้ยเงินกู้ ให้แสดงเอกสารหลักฐานเรียกเก็บเงินค่าดอกเบี้ย หรือเอกสารแสดงการคำนวณดอกเบี้ยด้วย

- กรณีเงินกู้นำเข้า ให้ ธพ. ดำเนินการตามกรณีทั่วไปในข้อ 2.1 ในหมวดนี้

สำหรับแนวทางการเรียกเอกสารหลักฐานกรณีโอนเงินออกที่อาจเข้าข่ายเป็น วัตถุประสงค์ใน negative list ให้ ธพ. ดำเนินการโดยพิจารณาจากกลุ่มลูกค้าว่าเป็นกลุ่มลูกค้าที่ผ่าน กระบวนการ KYB แล้วหรือไม่ โดยมีแนวทางการเรียกเอกสารหลักฐาน ดังนี้

- หากลูกค้าผ่านกระบวนการ KYB ตามหลักการที่ ธพท. กำหนดแล้ว ไม่ว่าจะ เป็น วัตถุประสงค์ที่เคยผ่านกระบวนการ KYB หรือวัตถุประสงค์ใหม่ ให้ ธพ. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเฉพาะ ครั้งแรกหรือรายปีของการทำธุรกรรมกรณีที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ใน negative list ทั้งนี้ ใน การทำธุรกรรมครั้งต่อ ๆ ไปที่เป็นวัตถุประสงค์เดิมที่ได้ตรวจสอบแล้วว่าไม่ใช่ negative list ธพ. สามารถยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานได้
- กรณีลูกค้าไม่ผ่านกระบวนการ KYB ธพ. ต้องเรียกเอกสารหลักฐานทุกครั้งในทุก จำนวน เพื่อให้มั่นใจว่าการทำธุรกรรมดังกล่าวไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ใน negative list

แนวทางการเรียกเอกสารหลักฐานกรณีโอนเงินออกที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ใน negative list (มีขั้นตอนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีทั่วไปตามข้อ 2.1)	
ลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB	ลูกค้าที่ไม่ผ่านกระบวนการ KYB
ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานเฉพาะครั้งแรกหรือ รายปีของการทำธุรกรรมกรณีที่อาจเข้าข่ายเป็น วัตถุประสงค์ใน negative list	เรียกเอกสารหลักฐานทุกครั้งในทุกจำนวน
<u>ตัวอย่าง:</u> - ลูกค้า ก ทำธุรกรรมครั้งที่ 1: โอนเงินไปเข้าบัญชี ตนเองในต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐาน - ลูกค้า ก ทำธุรกรรมครั้งที่ 2: โอนเงินไปเข้าบัญชี ตนเองในต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. สามารถยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานได้ - ลูกค้า ก ทำธุรกรรมครั้งที่ 3: ชำระคืนเงินกู้ไม่นำเข้า หรือฝากบัญชีตัวเองเพื่อชำระเงินลงทุนโดยตรง ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐาน	<u>ตัวอย่าง:</u> - ลูกค้า ข ทำธุรกรรมครั้งที่ 1: โอนเงินไปเข้าบัญชีตนเองใน ต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียก เอกสารหลักฐาน - ลูกค้า ข ทำธุรกรรมครั้งที่ 2: โอนเงินไปเข้าบัญชีตนเองใน ต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียก เอกสารหลักฐาน - ลูกค้า ข ทำธุรกรรมครั้งที่ 3: ชำระคืนเงินกู้ไม่นำเข้า หรือ ฝากบัญชีตัวเองเพื่อชำระเงินลงทุนโดยตรง ให้ ธพ. เรียก เอกสารหลักฐาน

2.3 กรณีการส่งเงินไปลงทุนในตราสารในต่างประเทศ หรืออนุพันธ์ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของนิติบุคคลรับอนุญาตกรณีเพื่อการลงทุน ในทุกจำนวน ดังนี้

2.3.1 กรณีผู้ลงทุน¹¹ ให้เรียกแบบรับทราบการแจ้งความประสงค์การลงทุนในตราสารในต่างประเทศ และอนุพันธ์ที่ออกโดยเจ้าพนักงาน เป็นรายครั้งหรือรายปี ทั้งนี้ กรณีผู้ลงทุนที่เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยที่มีสินทรัพย์ตามงบดุลตั้งแต่ 5,000 ล้านบาท อาจเรียกเอกสารหลักฐานแสดงการเป็นผู้ลงทุนดังกล่าวเพิ่มเติมได้ เช่น งบการเงินปีล่าสุด

2.3.2 กรณีบุคคลรายย่อย

(1) กรณีลงทุนโดยไม่ผ่านตัวแทนการลงทุน ให้เรียกแบบรับทราบการแจ้งความประสงค์ การลงทุนในตราสารในต่างประเทศและอนุพันธ์ที่ออกให้โดยเจ้าพนักงาน เป็นรายครั้งหรือรายปี

(2) กรณีลงทุนผ่านตัวแทนการลงทุน ให้เรียกหนังสือรับรองของตัวแทนการลงทุน ซึ่งรับรองว่าการซื้อ แลกเปลี่ยน หรือถอนเงินตราต่างประเทศเป็นไปเพื่อการลงทุนหรือทำธุรกรรมผ่านตัวแทนการลงทุน เป็นรายครั้งหรือรายปี

กรณีที่ตัวแทนการลงทุนเป็นผู้ซื้อ หรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศแทนผู้ลงทุนหรือบุคคลรายย่อย ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารหลักฐานที่แสดงว่าการซื้อหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดังกล่าวเป็นไปเพื่อการลงทุนแทนผู้ลงทุนหรือบุคคลรายย่อย

ทั้งนี้ ธพ. อาจเรียกเอกสารหลักฐานหรือสอบถามลูกค้าเพิ่มเติมได้ตามแต่กรณีที่เหมาะสม เพื่อให้การทำธุรกรรมสอดคล้องกับหลักการทำธุรกรรมตามที่ ธปท. กำหนด

หมวดที่ 4 แนวทางการให้บริการธุรกรรมเงินตราต่างประเทศแก่ลูกค้า

เนื่องจากการผ่อนคลายครั้งนี้ลูกค้าสามารถทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศได้อย่างกว้างขวางขึ้นมาก จึงขอความร่วมมือให้ ธพ. ให้ความรู้แก่ลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งให้คำแนะนำลูกค้าในการทยอยเข้าทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ สำหรับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศที่มีมูลค่าสูง เพื่อลดผลกระทบต่อตลาด และเพื่อให้ลูกค้ารวมทั้งผู้ร่วมตลาดได้ประโยชน์จากการผ่อนคลายในครั้งนี้ยิ่งขึ้น

¹¹ “ผู้ลงทุน” ได้แก่ (1) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (2) สำนักงานประกันสังคม (3) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (4) กองทุนรวม (ไม่รวมกองทุนส่วนบุคคล) (5) ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พุทธศักราช 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (6) บริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันวินาศภัย (7) สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง (8) นิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยที่มีสินทรัพย์ตามงบดุลตั้งแต่ 5,000 ล้านบาท (9) บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (10) ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ตามพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พุทธศักราช 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม